

Aan Burgemeester en Wethouders
Aan gemeenteraadsleden

Onderwerp: Zorgen gevolgen beleid huisvesting arbeidsmigranten

Ens, 28 april 2023

Geachte Burgemeester en Wethouders, Geachte gemeenteraadsleden,

Naar aanleiding van het bericht dat uitzendbureau Werckpost uit Urk opnieuw een erf in het buitengebied van de Noordoostpolder heeft aangekocht, willen wij als buurtbewoners en inwoners van de Noordoostpolder, in deze brief onze ernstige zorgen uitspreken over de gevolgen van het huidige beleid (of eigenlijk het gebrek aan geactualiseerd beleid) ten aanzien van de huisvesting van arbeidsmigranten in de Noordoostpolder.

Drietorensweg 2, Ens

Op 17 april jl. heeft de Gemeente Noordoostpolder ons per brief geïnformeerd over de vergunningsaanvraag door Werckpost. Dit uitzendbureau heeft het erf en de gebouwen aan de Drietorensweg 2 in Ens gekocht en heeft het voornemen om daar woonruimte voor – in eerste instantie – 20 arbeidsmigranten te realiseren in de domeinschuur. Na expliciet daarnaar te hebben gevraagd, wordt aangegeven dat verdere uitbreiding niet wordt uitgesloten.

Op 17 april jl. is er tevens een gesprek geweest door naaste burens [REDACTED] met [REDACTED] over de vergunningsaanvraag, het procedureverloop en de beoordeling daarvan. Het is ons duidelijk geworden dat- en hoe de vergunningaanvraag wordt getoetst aan de beleidsregel ‘Huisvesting arbeidsmigranten Landelijk Gebied Noordoostpolder 2018’.

Het uitzendbureau heeft een informatiebijeenkomst voor buurtbewoners georganiseerd op 25 april jl. Deze bijeenkomst is georganiseerd nadat de naaste burens van dit erf op eigen initiatief contact hebben gezocht met de heer [REDACTED] van het uitzendbureau en op informatievoorziening over deze plannen aan de buurt hebben aangedrongen. Dit komt op ons als buurtbewoners over alsof er bij het uitzendbureau geen enkel reëel besef is van de impact van deze ontwikkelingen op onze buurt, laat staan op de gehele Noordoostpolder. Tekenend hiervoor is dat er inmiddels al arbeidsmigranten zijn gehuisvest op het adres, zonder enige kennisgeving daarvan aan de naaste burens.

Ook tijdens de informatiebijeenkomst hebben veel buurtbewoners een gebrek aan assertiviteit aan de zijde van het uitzendbureau ervaren op het gebied van buurtintegratie en participatie. De indruk die van de informatiebijeenkomst is achtergebleven dat wij als buurtbewoners het initiatief tot buurtparticipatie moeten nemen en zelf maar met voorstellen moeten komen om voorziene ongemakken en knelpunten te voorkomen of op te lossen. Het

uitzendbureau zal dan vervolgens bekijken wat daarvan haalbaar is. Iedere vorm van pro-activiteit op dit vlak ontbreekt. Het uitzendbureau verwijst in antwoord op kritische vragen van buurtbewoners en uitgesproken zorgen omtrent afbreuk aan leefbaarheid in het buitengebied, steevast naar de formele kaders en de inspanningen waartoe ze op basis van dat beleid zijn gehouden. Velen concludeerden na afloop: "Het uitzendbureau creëert voor eigen financieel gewin, binnen de formele wettelijke kaders, een maatschappelijk probleem en wij als buurtbewoners mogen dat oplossen als we dat niet wensen te dulden".

Gevolgen van het beleid voor de Noordoostpolder

Er is een grote groep buurtbewoners die zich ernstig zorgen maakt over deze situatie, en dat is niet alleen voor wat betreft deze specifieke locatie maar temeer over de huidige ontwikkelingen ten aanzien van migrantenhuisvesting in de gehele Noordoostpolder.

De betreffende beleidsregel zou al in 2022 worden geëvalueerd en herzien. Tot op heden is dat nog niet gebeurd. Inmiddels is er echter een duidelijke beweging zichtbaar dat er – in onzekerheid vooruitlopend op nieuw beleid – een run is op alle vrijkomende en mogelijk geschikte erven in de polder, door dergelijke uitzendbureaus. En deze uitzendbureaus zijn zodanig kapitaalkrchtig dat ze ook nog eens in de mogelijkheid zijn zóveel te overbieden dat andere potentiële kopers (zoals lokale belangstellenden, zowel particulieren als kleinschalige ondernemers), direct buitenspel worden gezet. In Ens en bij Kraggenburg en Luttelgeest is dit concreet het geval. Let wel; voor de betreffende uitzendbureaus is de migrantenhuisvesting een verdienmodel en zij hebben er een oplossing in gevonden om dit relatief goedkoop en met een korte terugverdientijd in vrijkomende boerderijen en huizen te kunnen inzetten.

Na de opkoop worden vervolgens met haast vergunningaanvragen ingediend om nog op basis van het huidige beleid het erf te kunnen inrichten als migrantenhuisvesting. Op basis van het huidige beleid (dat dus al 'over datum' is), is vrij snel aan de voorwaarden voor vergunningverlening voldaan en dat maakt dat er door belanghebbenden weinig tegen de vergunningverlening is in te brengen. In de huidige situatie leidt dat tot een groot aantal huisvestingslocaties. Wij vragen ons in alle redelijkheid af of u dat als bestuurder en/of volksvertegenwoordiger ook helder in beeld heeft. Kunt u onze vragen daarover beantwoorden?

- *is er bekend hoeveel arbeidsmigranten er zijn gevestigd in de Noordoostpolder, zowel in de commerciële als in de particuliere verhuur? (En al dan niet ingeschreven in de GBA).*
- *in het specifieke geval van de Drietorensweg; is er in beeld hoeveel woningen/erven er worden gebruikt voor huisvesting van arbeidsmigranten?*
- *in hoeverre worden er controles uitgevoerd op de bewoning van woningen door arbeidsmigranten?*
- *zijn er in de afgelopen vijf jaar overtredingen geconstateerd van vergunningsvoorschriften?*

Het toetsen aan het zeer beperkte toetsingskader dat geen rekening houdt met sociale impact en toekomstige ontwikkelingen in de directe omgeving van het erf, is een zorgwekkende ontwikkeling. Dit beïnvloedt niet alleen de directe omgeving van het betreffende erf, maar inmiddels door de grote schaal waarop dit momenteel plaatsvindt, het gehele buitengebied van de Noordoostpolder. Graag delen wij onze zorgen met u.

Sociale cohesie

De grootste zorg die wij benoemen is dat nu op grote schaal erven worden opgekocht en daarmee worden onttrokken aan de lokale samenleving en het lokaal ondernemerschap. Wij voorzien een ernstige aantasting van de sociale cohesie ten gevolge daarvan.

De polder is van oudsher een bijzonder en uniek gebied. De samenleving is nauw bij elkaar betrokken. Dit is altijd de vooropgezette bedoeling geweest bij de inrichting van de polder ruim 80 jaar geleden. Er werden nota bene selecties gemaakt van toekomstige polderbewoners. Deze nieuwe bewoners hadden niets dan elkaar en hebben samen met elkaar een hechte samenleving opgebouwd. Tot op de dag van vandaag plukken we daar de vruchten van. Het heeft er namelijk voor gezorgd dat de sociale cohesie in onze polder van oudsher bijzonder sterk is. In het buitengebied is dit nog altijd het meest duidelijk zichtbaar; op veel boerderij-erven is inmiddels de derde generatie woonachtig. Daarnaast is het een gegeven dat men naar elkaar omkijkt, je moet het immers 'met elkaar rooien', soms letterlijk, maar altijd figuurlijk. Dit is een erfenis van het ontstaan van de polder en iets om te koesteren. Wij, buurtgenoten, proberen dat in ieder geval hoog te houden en door te geven, maar zien dat dat in de huidige situatie ernstig wordt bedreigd.

Eilandjes

De erven die nu op grote schaal worden opgekocht door uitzendbureaus en worden ingericht als migrantenhuisvesting, worden namelijk eilandjes waar geen enkele betrokkenheid naar de buurt vanuit gaat. Dit doet ernstige afbreuk aan de sociale cohesie. Dat heeft niet zozeer te maken met de mensen zelf die er komen te wonen, maar met het systeem waaraan zij onderhevig zijn.

Het uitzendbureau heeft namelijk laten weten dat het bij de locatie Drietorensweg zal gaan om kortdurende huisvesting van gemiddeld slechts 7 weken. Het is een illusie om te verwachten dat er voor de bewoners van de locatie enige relevantie bestaat om gedurende die korte tijd enige zorg te dragen voor de directe omgeving, een bijdrage daaraan te leveren en om duurzame relaties met buurtbewoners aan te gaan. Dat heeft een enorme impact op de leefbaarheid. Concreet denken we dan aan onze kinderen die op enig moment daar ook langs moeten fietsen. Buren die betrokken zijn in de buurt zullen ze herkennen en een oogje in het zeil houden en ze hulp bieden wanneer nodig. De erven waar arbeidsmigranten wonen, zijn eilandjes waar die sociale controle ontbreekt en eerder een onveiligheidsgevoel aanwakkert. Een fijne en betrokken buur maakt het leven in het buitengebied leefbaar en veilig, en dit soort eilandjes doen daar hoe dan ook afbreuk aan. En hoe meer van dit soort eilandjes en hoe meer versplintering, hoe groter de afstand naar een veilige haven.

Daarnaast is er de wetenschap dat deze arbeidsmigranten niet in de nabije omgeving te werk worden gesteld. Ook vanuit dat perspectief is er voor de betreffende arbeiders geen urgentie om zorg te dragen voor de buurt waarin ze ook maar tijdelijk wonen. Ons is bekend dat

de arbeidsmigranten die nu al zijn gehuisvest in de directe omgeving van de Drietorensweg 2 (waaronder ook een locatie van Werckpost), allemaal buiten de Noordoostpolder – en dus niet in de nabije omgeving – te werk zijn gesteld. In de huidige situatie zijn dat ruim 26 uitzendkrachten in een straal van nog geen kilometer. Als er daar nog eens 20 (of meer) bij komen als deze recente plannen doorgaan, is het evenwicht in de samenstelling van bewoners in dit gebied buitengewoon ontwricht.

Toekomstige invulling

Als we verder in de toekomst kijken ontstaan er zorgen over de toekomstige invulling van deze erven. Ons is al medegedeeld dat ten aanzien van de locatie aan de Drietorensweg uitbreiding niet wordt uitgesloten. Er is niets dat ons garandeert dat het bij huisvesting van maximaal 20 migranten blijft en dit slechts een opstapje is naar een grotere huisvestingslocatie.

Maar kijken we nog verder in de toekomst dan is de constatering dat de automatisering in de landbouw en de industrie snel gaat. De verwachting van vele deskundigen is dat de behoefte aan lager opgeleid personeel in de komende jaren drastisch zal afnemen. En daarmee de behoefte aan arbeidsmigranten. Wat gaat er dan gebeuren met de erven die nu in allerijl voor huisvesting zijn ingericht? Het kon dan wel eens te laat zijn voor het alsnog ontwikkelen van lokaal ondernemerschap. Dit voorziet een verpaupering van de sociale en economische lokale omgeving.

Als we kijken naar huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten in tijdelijke woonruimte, zoals bijvoorbeeld aan de zuidkant van Ens (Enserweg), waarvan de bewoners werkzaam zijn bij de direct omringende en belanghebbende bedrijven, is dat een oplossing die vele malen meer tegemoet komt aan de toekomstige behoeftes en met begrip voor de sociale context. Het oneigenlijk ombouwen van boerenerven tot onbeheerde woonlocaties is dat beslist niet.

Twijfels aan goed huisvader- en werkgeverschap

Er zijn gefundeerde zorgen over de manier waarop door de uitzendbureaus met de arbeidsmigranten wordt omgegaan. In dat kader zijn er ook specifieke zorgen ten aanzien van Werckpost als werkgever en huisvester. *Deze zorgen zijn concreet gebaseerd op eigen ervaringen met een huisvestingslocatie van het uitzendbureau nog geen kilometer verderop aan de Vliegtuigweg.* Eén van onze betrokken buurtgenoten heeft zelfs begin dit jaar een uitzendkracht die door Werckpost was weggestuurd, in onderkoelde toestand uit de bosjes gehaald en thuis opgevangen. Tot tweemaal toe heeft het uitzendbureau haar verantwoordelijkheid voor deze situatie weggewuifd. Tevens heeft er vanuit deze locatie een dame langs de weg gelopen die zichzelf prostitueerde.

Andere voorbeelden uit de Noordoostpolder zijn er ook; in oktober vorig jaar zijn er drie arbeidsmigranten uit de bosjes opgepikt die daar onder mensonterende omstandigheden bivakkeerden. Zij hadden in de natte herfstomstandigheden met landbouwplastic een afdak gemaakt wat dienst deed als tent. Hen was woonruimte en werk beloofd, maar dit was door het betrokken uitzendbureau 'uitgesteld'. Het zijn ook toen buurtgenoten geweest die zich over deze migranten hebben moeten ontfermen.

Wij wijzen erop dat deze voorbeelden niet uit de lucht zijn gegrepen; er is beeldmateriaal van deze situaties voorhanden. Wel zijn deze voorbeelden tekenend van hoe er door sommige uitzendbureaus met hun medewerkers wordt omgegaan, en dat is niet bepaald in de rol van een goed huisvader. Dat zien wij ook bevestigd in de korte verblijfsduur van gemiddeld maar 7 weken. Kennelijk is het niet mogelijk om de betreffende medewerkers voor langere duur aan zich te binden.

Zoals hiervoor aangehaald hoeven wij niet te verwachten dat arbeidsmigranten die maar zo'n korte tijd woonachtig zijn op de locatie, een relevante en positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid in het buitengebied. Daar ligt dus een belangrijke taak voor het betrokken uitzendbureau. Maar als we dat in het concrete geval aan het uitzendbureau voorhouden (tijdens de informatiebijeenkomst op 25 april), verschuilen zij zich achter de minimale verplichtingen die er voor hen gelden vanuit de formele kaders. Iedere vorm van pro-activiteit om maatregelen ter bevordering van de leefbaarheid te nemen ontbreekt. Sterker nog; wij als buurtbewoners moeten dat initiatief maar nemen en dan zullen zij nog wel even bekijken wat er haalbaar is.

Tot slot heeft Werckpost desgevraagd aangegeven geen regie te (willen of kunnen?) voeren op de samenstelling van de bewonersgroep op de huisvestingslocatie. Dat werkt in de hand dat de groepssamenstelling op de locatie zelf geen coherent geheel vormt. Polen, Roemenen, Bulgaren, Oekraïners en nog meer anderstaligen in één locatie die elkaars taal niet verstaan en elkaar niet begrijpen. Dit werkt onbegrip en conflicten in de hand, waarbij er geen direct locatiebeheer is voorzien om daarbij ad hoc in te grijpen.

Naast de hierboven genoemde problemen die we zien voor de lokale economie en gemeenschapszin in de gehele Noordoostpolder voorzien we de volgende locatie gebonden risico's en problemen.

Overlast

De voorbeelden die hiervoor zijn benoemd, zijn al tekenend voor de impact van dergelijke huisvesting in het buitengebied, maar ook het ontstaan van overlast is onderdeel van onze zorgen. Vanwege de kleinschaligheid van de huisvestingslocatie is het voor een uitzendbureau economisch niet relevant om een beheerder op de locatie neer te zetten die de boel in het gareel houdt en à la minute kan handhaven.

Bewoners van een arbeidersblok aan de Drietoersweg hebben in dat kader slechte ervaringen met arbeidsmigranten die in datzelfde blok zijn gehuisvest. De negatieve ervaringen met zowel de bewoners als met het uitzendbureau waarvoor zij werkten, zijn inmiddels niet meer op twee handen te tellen. En iedere drie à vier maanden begint het riedeltje opnieuw; de bewonerssamenstelling is dan weer gewijzigd en er moeten weer opnieuw grenzen worden gesteld en duidelijk worden gemaakt om de situatie leefbaar te krijgen en te houden.

Weliswaar schrijft de huidige beleidsregel voor dat er een klachtenprocedure moet zijn ingericht door het uitzendbureau, maar bij het melden van de klacht is de overlast al ontstaan, het kwaad geschied en de ergernis verder gevoed. Een klachtenprocedure alleen leidt bovendien niet tot adequaat beheer en handhaving in de huisvestingslocatie. Ook de Gemeente

Noordoostpolder heeft te kennen gegeven een reactief handhavingsbeleid te voeren in dergelijke situaties. Preventieve waarborgen zijn niet vormgegeven.

Overlast wordt ook herkend in het ontstaan van zwerfafval in en rondom het erf, de wegbermen en de omliggende percelen akkerbouwgrond. Naar aanleiding van een rondvraag langs de 10 dorpsbelangen van de Noordoostpolder, liet Dorpsbelang Nagele weten dat er veel overlast is van afval op de route van de huisvestingslocatie richting het dorp, voornamelijk in de 'categorie bierblikken'. Deze overlast is onder de aandacht gebracht van het IGW. Van daaruit zijn er gesprekken geweest met het uitzendbureau, maar echte verbetering blijft uit. Ook dit is een sterk signaal dat een klachtenprocedure of MOR-melding niet het beoogde effect heeft.

Daarnaast zijn er ervaringen met diefstal door arbeidsmigranten. Bij een van onze buurtbewoners zijn er meermaals aardappels gestolen van het land. De betreffende arbeidsmigrant is echter betrapt en bij die gelegenheid biechtte hij op de aardappels te verkopen in de huisvesting in Ens waar hij woonachtig was. Hiervan is melding gemaakt bij de wijkagent.

Feit blijft dat er ongehinderd toegang is tot de omringende percelen met landbouwgewassen. Het is niet ondenkbaar dat de verleiding groot is om hier proletarisch te winkelen, zeker als de supermarkt verder weg is.

Is bij de Gemeente objectieve informatie bekend over de mate van overlast?

- *hoeveel overlastmeldingen zijn er geregistreerd in het afgelopen jaar?*
- *wat is de aard van de overlastmeldingen die bij de Gemeente zijn gedaan?*
- *welke handhavende maatregelen zijn er getroffen naar aanleiding van overlastsituaties?*

Verkeersveiligheid

Een ander punt van zorg zijn de toenemende verkeersbewegingen over de toch al smalle (60 km) Drietorensweg. Hierdoor wordt het nog onveiliger voor met name onze schoolgaande kinderen, maar ook andere jeugd. De Drietorensweg wordt namelijk door veel leerlingen van het voortgezet onderwijs in Emmeloord als schoolroute gebruikt. Dit geldt overigens ook voor veel van dit soort locaties in de Noordoostpolder, gelegen aan de buitenwegen.

Zorgen

Concluderend zijn er nogal wat ernstige zorgen. Kort samenvattend en opgesomd:

- afbreuk aan de (polderse) sociale cohesie en daarmee de veiligheid in het buitengebied;
- onzekerheid over toekomstige ontwikkelingen en bestemming;
- zorgen over het (gebrek aan) goed werkgeverschap en goed huisvaderschap
- overlast
- verkeers(on)veiligheid

Wij realiseren ons dat de bovenstaande punten geen harde gronden zijn op basis waarvan de concreet lopende vergunningsaanvra(a)gen kunnen worden afgewezen. Echter wijzen wij u er dringend op dat de beleidsperiode reeds verlopen is en het beleid nog altijd niet is geëvalueerd en herzien. En dat terwijl er dringend behoefte is aan nieuw beleid, omdat gedurende de afgelopen beleidsperiode zich veel nieuwe ontwikkelingen en inzichten hebben aangediend.

Die vertraging in combinatie met het gebrek aan zicht op nieuw beleid of een richting waar nieuw beleid heen gaat, zorgen nu voor een stormloop op (potentieel) vrijkomende erven wat zorgt voor versplintering. Dit heeft een onuitwisbaar en averechts effect op de leefbaarheid in het landelijk buitengebied in de polder, terwijl dat juist was is wat de beleidsregel beoogt te beschermen. En waarvan wij in alle redelijkheid ook mogen verwachten dat de Gemeente Noordoostpolder dat voor ons als inwoners beschermt en waarborgt.

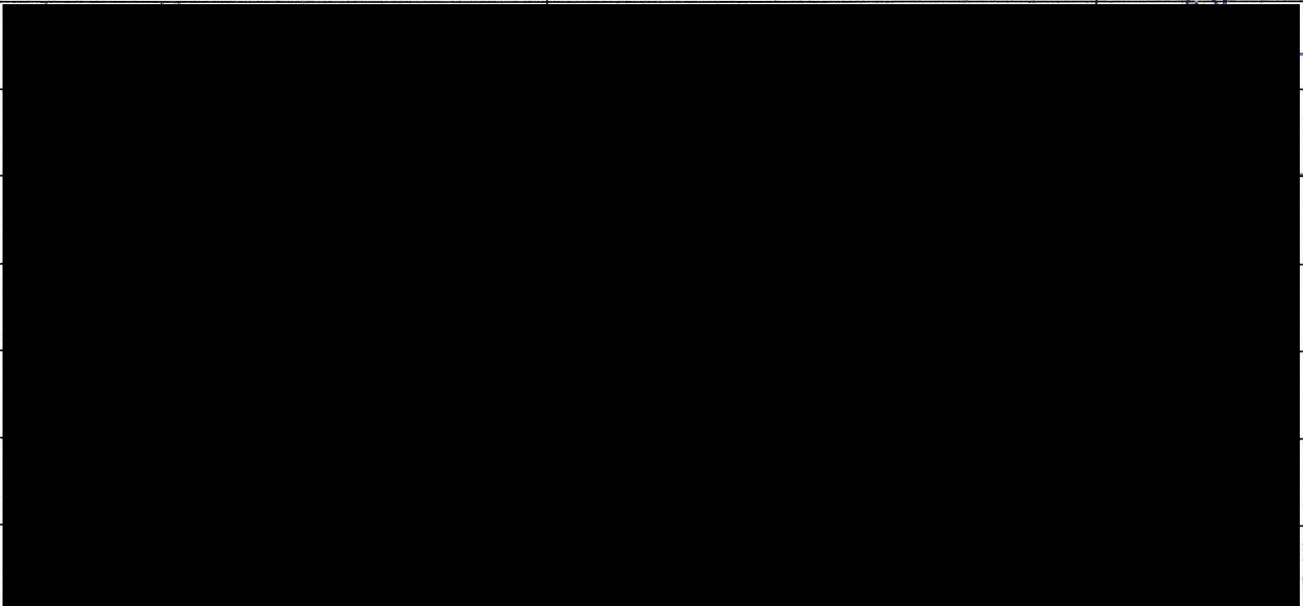
Vergunningsstop

Ons inziens rechtvaardigen deze ontwikkelingen een besluit tot het (al dan niet tijdelijk) stoppen van het verlenen van vergunningen voor het huisvesten van arbeidsmigranten in de gehele Noordoostpolder, althans in ieder geval in het buitengebied.

Heel hartelijk dank voor het lezen van onze brief. Wij zouden dankbaar gebruik maken van de eventuele gelegenheid deze brief persoonlijk toe te lichten en daarmee een en ander in een breder perspectief uiteen te zetten.

Met vriendelijke groet,

Buurtbewoners Drietorensweg 2

	Naam	Adres	Paraaf
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

	Naam	Adres	Paraaf
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			

	Naam	Adres	Paraaf
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			
45.			
46.			

get
/

er volgt nog een pagina 10 van 10

	Naam	adres	paraaf
47			
48			
49			
50			
51			
52			
53			
54			
55			
56			
57			
58			
59			
60			
61			
62			
63			
64			
65			